

Akademický maliar Juraj Krutek, sa narodil **18. Apríla 1904** v Lazanoch v Kláštore pod Znievom, **zomrel 26. Marca 1981** v Bratislave. V rokoch 1921–1924 študoval na Umelecko–priemyslovej škole v Prahe u profesora Edvarda Čiháka (1863 –1935). V rokoch 1927–1930 pôsobil ako profesor kreslenia na gymnáziu v Kláštore pod Znievom. V rokoch 1930–1950 pôsobil propagačný grafik a maliar mesta Bratislavy.

V roku 1937, ako mladý a talentovaný umelecký maliar obdržal, z Budapeštianskeho spolku výtvarného umenia Maďarska, pozvanie zúčastniť sa vystavením svojich diel, osláv jubilejného 900–ého roku Sv. Štefana – Uhorského Kráľa, vo výstavnej sieni na Námestí hrdinov v Budapešti. Veľkolepej výstavy o Svätom Štefanovi sa zúčastnil so svojimi dvoma obrazmi. Motív prvého obrazu s názvom **„Len jedno malé dievča je na tomto svete“**, zobrazuje návštevu Budapešti anglickým Princom z Walesu, s Wallis Simpsonovou neskoršou manželkou. Sú zobrazení pri počúvaní cigánskej hudby pod vedením Imreho Magyariho v hoteli Ritz. (1)(2)(3)

Na druhom obraze bola zobrazená veľkolepá kompozícia **„Chodíte po mojich stopách“**, na ktorej život Sv. Štefana veľmi šikovne spojil s vtedajšou dobou. Na obraze bol vyobrazený Kráľ Sv. Štefan, sediaci na bielom koni, vedľa neho ide Sv. Gellért biskup a spoločne bezbožných pohanských Maďarov obracajú na vieru, a títo sa pred nimi skláňajú. V popredí celého obrazu zaujímajú miesta Maďari.

Osud týchto dvoch obrazov, ktoré vzbudili pozornosť maďarských umeleckých kruhov je záhadný. Do Bratislavy sa nikdy nevrátili, údajne zhoreli po vypuknutí II. Svetovej vojny, kto vie...

V rokoch 1950–1964 bol akademický maliar Juraj Krutek zamestnaný v PKO a Mestskej galérii v Bratislave.

Maľoval podobizne, figurálne kompozície a zátišia, najmä však krajiny, mestské veduty. Zanechal olejomaľby, kresby perom, pastelom a kriedou. Venoval sa aj reštaurovaníu.

Jeho obrazy sa nachádzajú **v Slovenskej galérii, Národnom múzeu a iných miestach na Slovensku, v Čechách a v Rusku**, niektoré sú ponuke súkromných galérii, aukčných domov a súkromných zberateľov, tak u nás ako i v zahraničí. Jeden z jeho obrazov je vystavovaný **v Galerii Municipal de Sintra v Portugalsku**.

Akademický maliar Juraj Krutek je **autorom najznámejšieho obrazu, olejomaľby z roku 1939, generála Milana Rastislava Štefánika**, ktorý bol dňa 22. Februára 2012 slávnostne inštalovaný v reprezentačných priestoroch, Ružového salónika Úradu vlády SR, tieto priestory sú výhradne využívané na prijatia zahraničných delegácií na najvyššej diplomatickej úrovni.

VÝBER Z DIEL:

Znievsky hrad (20. roky); V záhrade (okolo 1930); Spišský hrad, Stará Bratislava, Krajina s brezami (okolo 1935); Rybári na Dunaji (1938); M.R.Štefánik (1939); Bratislava po rannej búrke, Z Vysokých Tatier, Zátiešie s kvetami (okolo 1940);

Rybársky domec na Dunaji, Zimný prístav v Bratislave (okolo 1942); Regiomontanus, Zamrznutý Dunaj (Pontónový most v Bratislave) (1945); Bratislavský hrad, Panoráma Bratislavy, Prehratá vojna, Slovanské dni na Devíne, Štrbské Pleso, Ústup nemeckých vojsk (okolo 1946); Berchtoldov palác na Centrálnom trhovisku v Bratislave (1947); Bratislavské Podhradie, motívy zo starej Bratislavy (1949 a častejšie); Moskva, Podobizeň maršala Malinovského, Prístav v Odeze (okolo 1955).

POZNÁMKY:

1.) Zachovaná je čiernobiela fotografia diela

2.) Zachovaná je „Pracovná štúdia kompozície“

- 3.) Výstrižky z maďarskej tlače v uvedenom období, ktoré uverejňujú články s mladým akademickým maliarom Jurajom Krutekom a popisujú vystavované obrazy

Pozsonyi festőművés. a budapesti Szent István kiállításon

Két nagy képével szerepel most első ízben Budapesten
a tehetséges Krutek György

POZSONY. — A budapesti Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a Szent István év jubileumi ünnepségeivel kapcsolatban a Hősök terén lévő Műcsarnokban ez év május és június havában nagyszabású Szent István kiállítást rendez,

amelynek érdekes pozsonyi vonatkozása lesz. A kiállításon két művével résztvesz egy pozsonyi festőművész is, aki hétköznapi foglalkozására nézve városi tisztviselő.

Krutek Györgynek hívják a tehetséges fiatal embert, Zríkvár-aljáról származik és a prágai képzőművészeti akadémián öt évig volt Cihák tanár tanítványa.

A budapesti kiállításon bemutatja „Csak egy kis lány van a világban” című festményét, amely azt ábrázolja, amikor a walesi herceg mostani feleségével évekkal ezelőtt Pesten járt és Magyar Imre cigánymuzsikáját hallgatta a Ritzben. A másik kép, amelyet a zsü-

rinek már bemutatott és annak alapján kapta a meghívást,

„Az én nyomdekomban járjatok” című nagyszabású kompozíciója, amelyen Szent István korát igen ügyesen köti össze a mostani korral.

A képen Szent István király fehér lovon ül, mellette Szent Gellért püspök halad és a pogány magyarokat térítik meg, akik meghódnak előttük. A kép baloldalán Horthy Miklós kormányzó és Serédi Jusztin hercegprímás állanak, mellettük pedig a jubileumi év kormányának néhány tagja, Darányi Kálmán miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter, Röder honvédelmi miniszter, Hóman kultuszminiszter, stb. A kép előterében a magyar nép foglal helyet.

Krutek György nagyhatású festményét, amely bizonyára élénk feltűnést fog kelteni a budapesti kiállításon, a napokban szállítja Budapestre. Beszélgettünk a tehetséges festőművésszel, aki a következőket mondta magáról:

— A festészetben főleg a kompozíciók érdekelnek és az lenne a legfőbb vágyam, hogy mindig nagy vásznak előtt dolgozhassam.

Témáimat is úgy válogatom meg, hogy a kompozíciók feldolgozására alkalmasak legyenek. Képzett akadémiai festő vagyok és csak a nehéz életkörülmények készítettek arra, hogy a hivatalnoki foglalkozást válasszam.

Tanulmányaimat sem tudtam ezért teljesen befejezni, azonban remélem, hogy előbb-utóbb

mégis érvényesülni fogok a művészi pályán és mégdom lesz arra, hogy komoly festőművészeti tanulmányaimat Franciaországban és Olaszországban is folytathassam.

A budapesti Képzőművészeti Társulat meghívását nagy örömmel fogadtam és remélem, hogy két képem kissé talán tereli a magyar művészi körök és a műértő közönség figyelmét.

A pozsonyi Krutek György két nagy képpel szerepel a budapesti Szent István- kiállításon

POZSONY. — A budapesti Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a Szent István-év jubileumi ünnepségeivel kapcsolatban a Műcsarnokban ez év május és június havában nagyszabású Szent István kiállítást rendez, amelynek érdekes pozsonyi vonatkozása lesz. A kiállításon két művével résztvesz egy pozsonyi festőművész is, aki hétköznapi foglalkozására nézve városi tisztviselő. Krutek Györgynek hívják a tehetséges fiatal embert, Znojváraljáról származik és a prágai képzőművészeti akadémián öt évig volt Cihák tanár tanítványa.

A budapesti kiállításon bemutatja „Csak egy kislány van a világon” című festményét, amely azt ábrázolja, amikor a velszi herceg mostani feleségével évekkor ezelőtt Pesten járt és Magyar Imre cigánymuzsikáját hallgatta a Ritzben. A másik kép, amelyet a zsűrinek már bemutatott és annak alapján kapta a meghívást, „Az én nyomdokomban járjatok” című nagyszabású kompozíciója, amelyen Szent István korát igen ügyesen köti össze a mostani korrallal.

A képen Szent István király fehér lovon ül, mellette Szent Gellért püspök halad és a pogány magyarokat térítik meg, akik meghódolnak előttük. A kép baloldalán Horthy Miklós kormányzó és Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás állanak, mellettük pedig a jubileumi év magyar kormányának néhány tagjai, Darányi Kálmán miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter, Röder honvédelmi miniszter, Hóman kultuszminiszter, stb. A kép előterében a magyar nép foglal helyet.

Krutek György nagyhatású festményét, amely bizonyára élénk feltűnést fog kelteni a budapesti kiállításon, a napokban szállítja Budapestre.